

La tria d'Andreu Loncà

MICROCONTES

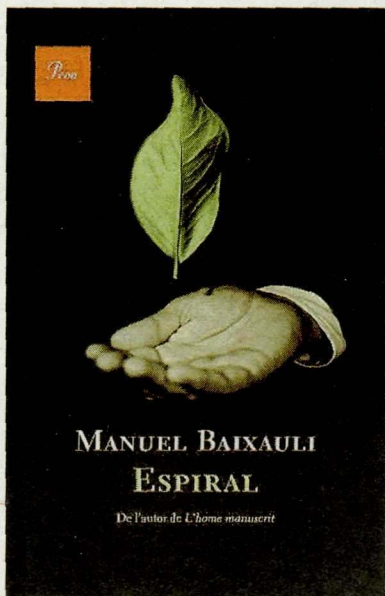
S'ha reeditat "Espiral", el primer llibre de contes de Manuel Baixauli publicat per primer cop en 1998. Manuel Baixauli es va fer conegut entre els lectors per una novel·la bella i misteriosa dita "L'home manuscrit"; editada ara en llibre de butxaca. L'escriptura de Baixauli és seca, neta i amb pocs adjectius. És una veu distinta i rara entre els que ara publiquen en català. El fet que hagi nascut a Sueca el col·loca en un espai cultural frondós i insòlit: Sueca és el poble de Joan Fuster, de Josep Palàcios, de Víctor Gómez Labrado i de Manuel Baixauli. Tots quatre són escriptors potentíssims.

Manuel Baixauli és pintor, a més d'escriptor metafísic. Em pareix que la pintura li dona el tema d'algun conte curiós –com ara un que es diu "Intrús" o "Panteó", o "Camí"– on un quadre "absorbeix" el seu pintor. Els microcontes de Baixauli fan de molt mal comentar i, encara més, de mal resumir perquè la varietat d'històries contades és desorientadora. Hi ha contistes que es deixen dur per la varietat; n'hi ha que cerquen la unitat. Baixauli és dels primers. Com a contista Baixauli –reflexiu, solitari, fantasiós– està fet a la seua. Podria definir els contes de Baixauli com a artefactes metafísics –usant el mot en sentit original: tot allò que depassa les lleis de la física. En efecte, el desamor, la mort, els canvis mentals, la nostàlgia àcida del pares, el cop d'atzar dels daus, la pintura com a espai penetrable –com a espai on hom s'hi pot colar o s'hi pot desaparèixer–, els reflexos enganyosos, la mort en forma de xiqueta, els records de cara al mar, el suïcidi simbòlic... Cert, en tots els contes de Baixauli hi ha una certa metafísica que la pintura moderna més simbòlica propicia.

S'hi endevina una certa desafecció per l'amor: el conte "Trampa" és prou explícit i encara més "Promesa", on hi cerco una possible petjada biogràfica, i potser no hi és.

El recurs constant del viatjar de la memòria tanca l'epileg, que és una explicació de com Baixauli ha passat de ser un pintor que escriu a ser un escriptor que pinta. El consell de Saramago a un jove escriptor és impressionant: "No tingues pressa. No perdes el temps".

Tensió, esborgada, poques paraules acabament en -ment. El llibre creix en el cap del lector.

LLIBRES.
"Espiral" de
Manuel
Baixauli.
Novel·la
publicada per
Editorial Proa
(2010).